

GIÁO DỤC TRUYỀN THỐNG QUÂN ĐỘI NHẪM NÂNG CAO SỨC MẠNH CỦA QUÂN ĐỘI TA TRONG TÌNH HÌNH HIỆN NAY

VŨ VĂN QUỲNH*

Trải qua 60 năm chiến đấu và xây dựng, dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, quân đội ta đã xây đắp nên những truyền thống cực kỳ quý báu, góp phần quan trọng giữ vững sự ổn định và phát triển của quân đội, tạo nên động lực chính trị - tinh thần to lớn của quân đội trong các cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ. Ngày nay, để nâng cao sức mạnh chiến đấu của quân đội theo tinh thần Nghị quyết lần thứ 8 BCH TƯ khoá IX, chúng ta cần đặc biệt coi trọng việc giáo dục truyền thống quân đội (TTQĐ) cho cán bộ, chiến sĩ và các tập thể quân nhân (TTQN).

TTQĐ bắt nguồn từ bản chất giai cấp công nhân của Đảng và được hình thành trong cuộc đấu tranh gian khổ vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội. Đồng thời, TTQĐ là kết quả của quá trình hoạt động chiến đấu, cùng với sự tu dưỡng, rèn luyện, trả giá bằng mồ hôi, xương máu của nhiều thế hệ quân nhân. TTQĐ còn là kết quả của quá trình chiến đấu và xây dựng sáng tạo, cần cù, bền bỉ của các thế hệ quân nhân trong việc phát huy cao độ những giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, của Đảng, của nhân dân ta, và phát triển những truyền thống đó lên tầm cao mới,

đáp ứng yêu cầu chiến đấu và xây dựng của quân đội trong các thời kỳ cách mạng khác nhau. Đó đó, TTQĐ tạo thành một lực lượng chính trị - tinh thần to lớn, góp phần tạo nên sức mạnh chiến đấu của quân đội, làm cho quân đội vững vàng trước những thử thách, khó khăn, lập nên những kỳ tích lịch sử vĩ đại trong bảo vệ và xây dựng đất nước.

TTQĐ không chỉ tồn tại trong các viện bảo tàng, nhà truyền thống của các đơn vị, trong các tài liệu lịch sử, trong những chiến công, những anh hùng, liệt sĩ, trong chiều sâu ký ức của các thế hệ quân nhân, mà còn luôn được biểu hiện cụ thể, sinh động trong cuộc sống và hoạt động của mọi quân nhân và TTQN. TTQĐ trở thành thành phần thúc đẩy tính tích cực, tự giác của quân nhân trong hoạt động, nhằm thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ được giao.

TTQĐ là cơ sở xã hội quan trọng của sự hình thành và phát triển nhân cách người quân nhân cách mạng. TTQĐ không chỉ là các chuẩn mực chính trị, tư tưởng và đạo đức của người quân nhân mà còn là nhân tố kích thích, định hướng và điều chỉnh, kiểm soát các

*Đại tá. Th.s, Khoa Tâm lý học - Học viện Chính trị quân sự.

hoạt động của họ, giúp cho quân nhân “miễn dịch” với những ảnh hưởng xấu, độc hại của kẻ địch trong âm mưu “diễn biến hoà bình” cũng như các tác động tiêu cực trong điều kiện kinh tế thị trường hiện nay. Đồng thời, TTQĐ như là chất keo dính xã hội gắn kết các quân nhân thành một khối thống nhất về tư tưởng và hành động, bảo đảm cho các TTQN có sức mạnh vượt qua mọi thử thách, nguy hiểm, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ mà Đảng, nhân dân, quân đội giao cho.

Ngày nay, nhiệm vụ xây dựng sức mạnh chiến đấu của quân đội đặt trong điều kiện mới, khi chúng ta đẩy mạnh sự nghiệp công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước, tiếp tục phát triển kinh tế thị trường theo định hướng XHCN, khi kẻ địch đang ráo riết thực hiện âm mưu “diễn biến hoà bình”, khi mà các hiện tượng tiêu cực xã hội có sức phá hoại lớn hơn đối với các giá trị truyền thống nói chung và TTQĐ nói riêng. Mặt khác, các phong tục, tập quán lạc hậu, các thói quen xấu của nền kinh tế tiểu nông xâm nhập vào quân đội đang gây ra không ít khó khăn cho giáo dục TTQĐ. Trong tình hình đó, để TTQĐ tiếp tục là nhân tố bảo đảm sự ổn định và phát triển của quân đội, trở thành động cơ trong hoạt động của quân nhân và TTQN, công tác giáo dục TTQĐ cho cán bộ, chiến sĩ quân đội cần đặc biệt quan tâm một số vấn đề sau đây:

1. Trong giáo dục TTQĐ, phải đặt lên hàng đầu là khẳng định việc tiếp tục giữ gìn, phát huy những giá trị TTQĐ có tính bền vững, tiêu biểu cho sức sống và sức mạnh của quân đội. Đó là các truyền thống: Trung thành với Đảng, với nhân dân; lý tưởng chiến đấu

cao đẹp; đức hy sinh vì nghĩa lớn; tinh thần quyết chiến, quyết thắng mọi kẻ thù; tinh thần vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao; tinh thần đồng đội gắn bó keo sơn, tình đoàn kết quân dân cá nước v.v... Những truyền thống trên đây không những đã có tác dụng định hướng và cổ vũ các thế hệ quân nhân trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, giành độc lập, tự do cho đất nước và bảo vệ Tổ quốc trước đây, mà ngày nay, các truyền thống đó vẫn là một trong những nhân tố chính trị - tinh thần to lớn của quân đội, một động cơ hoạt động của mỗi quân nhân và TTQN trong xây dựng quân đội và củng cố quốc phòng hiện nay.

2. Giáo dục TTQĐ là quá trình làm cho mỗi quân nhân và TTQN nhận thức sâu sắc sự cần thiết của việc bổ sung nội dung mới vào các khía cạnh khác nhau của TTQĐ. Trên cơ sở đó, bằng những hành động cụ thể, nhằm góp phần làm cho TTQĐ đáp ứng yêu cầu, đòi hỏi ngày càng cao của việc nâng cao sức mạnh chiến đấu của quân đội trong thời kỳ mới.

Đây là vấn đề có tính quy luật của sự tồn tại và phát triển TTQĐ. TTQĐ chỉ có thể trở thành động lực chính trị - tinh thần của quân đội khi bản thân nó không ngừng được bổ sung những nội dung mới. Ngày nay, truyền thống trung với Đảng, hiếu với dân cần được bổ sung các khía cạnh như: sự kiên định con đường XHCN, kiên quyết không chấp nhận đa nguyên, đa đảng, bảo vệ nền độc lập dân tộc gắn với bảo vệ Tổ quốc Việt Nam XHCN v.v... Truyền thống quan hệ gắn bó máu thịt với nhân dân có sự phát triển mới ở các

khía cạnh như: quân đội phải hoà mình với nhân dân lao động các dân tộc, đặc biệt là nhân dân các dân tộc vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo, góp phần xây dựng địa bàn chính trị vững mạnh, đủ sức đánh bại mọi thế lực thù địch âm mưu phá hoại sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta, chia rẽ sự đoàn kết giữa nhân dân với Đảng, với quân đội, giúp dân xây dựng môi trường văn hoá lành mạnh, khắc phục thiên tai v.v... Tinh thần lao động và chấp hành kỷ luật của quân nhân và TTQN cũng có những khía cạnh mới đó là hình thành thói quen, phong cách lao động công nghiệp trong hoạt động quân sự, thói quen sống và làm việc theo hiến pháp và pháp luật, thói quen tự giác thực hiện các yêu cầu của nề nếp chính quy v.v...

3. Động viên, thuyết phục quân nhân và TTQN kiên trì đấu tranh và từng bước khắc phục những phong tục, tập quán lạc hậu, những thói quen xấu đã và đang gây ra những cản trở cho việc hình thành các chuẩn mực đạo đức mới cho quân nhân và TTQN.

Lênin đã từng cảnh báo về tác hại của những phong tục, tập quán lạc hậu, những thói quen xấu, dai dẳng của nền kinh tế tiểu nông. Lênin cho rằng, cần phải cải tạo chúng một cách kiên trì, qua nhiều thời gian. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhắc nhở chúng ta: Thói quen và truyền thống lạc hậu cũng là kẻ địch to, nó ngấm ngấm cản trở cách mạng tiến bộ, chúng ta lại không thể trấn áp nó, mà phải cải tạo nó một cách cẩn thận, rất chịu khó, rất lâu dài. Theo Người, trong quá trình khắc phục những phong tục, tập quán lạc hậu, những thói quen xấu, chúng ta không thể dùng mệnh lệnh mà chủ yếu bằng giáo dục, cải tạo

và xây dựng. Công tác giáo dục TTQĐ cần động viên cán bộ, chiến sĩ đấu tranh và khắc phục các biểu hiện như: lối suy nghĩ, làm ăn nhỏ lẻ, thói quen tư duy kinh nghiệm, ngại tư duy lý luận, không muốn đổi mới phong cách và tác phong công tác, đơn giản, tùy tiện trong việc chấp hành các nề nếp chính quy, bao che khuyết điểm cho nhau, quan hệ có tính cục bộ, phe cánh, tâm lý đố kỵ, ghen ghét những người trội vượt hơn mình v.v...

4. Giáo dục TTQĐ cần làm cho mỗi cán bộ - chiến sĩ nhận rõ sự nguy hiểm của các biểu hiện xói mòn, phai mờ TTQĐ ở một số quân nhân, từ đó xây dựng cho họ tinh thần đấu tranh một cách quyết liệt, mạnh mẽ nhằm loại bỏ các biểu hiện đó ra khỏi đời sống quân nhân và TTQN.

Sự tác động của các hiện tượng tiêu cực trong đời sống kinh tế - xã hội, cùng với sự tác động của các âm mưu, thủ đoạn của kẻ thù trong chiến lược "diễn biến hoà bình", đặc biệt là sự tác động của chiến tranh tâm lý đã làm xuất hiện ở một số quân nhân biểu hiện xói mòn, phai mờ TTQĐ. Chẳng hạn như giảm sút lý tưởng chiến đấu, suy giảm niềm tin, lối sống thực dụng, ngại gian khổ, sợ hy sinh, đề cao giá trị vật chất, xem nhẹ giá trị tinh thần, đạo đức v.v... Các biểu hiện của sự suy giảm TTQĐ đang là những vấn đề bức xúc, những thách thức đối với giáo dục TTQĐ. Tình hình đó đòi hỏi mỗi chúng ta (đặc biệt là chỉ huy, lãnh đạo các đơn vị) phải nhận thức sâu sắc và đầy đủ, từ đó có chương trình, kế hoạch, phương pháp khoa học vận động cán bộ, chiến sĩ tự giác đấu tranh với các biểu hiện xói mòn, phai mờ TTQĐ.

Giáo dục TTQĐ là nhiệm vụ to lớn và quan trọng. Để thực hiện có hiệu quả các yêu cầu trên, công tác giáo dục TTQĐ cần sử dụng một số biện pháp chủ yếu sau đây:

- Giáo dục TTQĐ trong mọi mặt cuộc sống và hoạt động của quân nhân và TTQN. Đây là quá trình làm cho các khía cạnh khác nhau của TTQĐ luôn được nhắc đến, được thực hành trong cuộc sống và hoạt động của quân nhân và TTQN. Do đó, các giá trị TTQĐ mới được củng cố một cách vững chắc trong tư tưởng và hành động của người quân nhân và TTQN.

- Giáo dục TTQĐ cần được gắn liền với việc xây dựng và phát triển một cách rộng rãi những gương người tốt, việc tốt, những tập thể điển hình, tiên tiến. Đồng thời, giáo dục TTQĐ cần có kế hoạch khai thác có hiệu quả các khía cạnh khác nhau của TTQĐ từ những "di sản truyền thống" của quân đội và của đơn vị.

- Thường xuyên quan tâm đến việc xây dựng môi trường văn hoá, xã hội quân sự lành mạnh trong các TTQN.

Môi trường văn hoá, xã hội quân sự đóng vai trò quan trọng trong việc giáo dục TTQĐ cho cán bộ, chiến sĩ. Làm lành mạnh môi trường xã hội, môi trường văn hoá quân sự, tạo ra môi trường văn hoá - xã hội thấm đầy tính nhân văn, nhân ái, phù hợp với TTQĐ và yêu cầu xây dựng quân đội trong thời kỳ mới sẽ ảnh hưởng sâu sắc, rộng rãi tới đời sống và hoạt động của quân nhân và TTQN. Trong những năm qua, các

đơn vị cũng đã tổ chức nhiều đợt tuyên truyền, giáo dục về truyền thống nói chung, TTQĐ nói riêng. Bên cạnh các hình thức giáo dục vốn có, nhiều loại hình giáo dục mới đã được áp dụng và có kết quả sâu rộng, thu hút đông đảo cán bộ, chiến sĩ tham gia như: "Du khảo về nguồn", "Gặp mặt truyền thống", tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về truyền thống của Đảng, của Đoàn, của quân đội và của đơn vị; tham quan truyền thống; diễn đàn, giao lưu, hội diễn truyền thống. Các phong trào xã hội mang ý nghĩa xã hội sâu sắc như: "Chăm sóc, phụng dưỡng bà mẹ Việt Nam Anh hùng, các gia đình có công với nước", xây dựng nhà tình nghĩa, tu sửa các nghĩa trang liệt sĩ, các tượng đài lịch sử v.v... được triển khai rộng khắp trong toàn quân đã góp phần quan trọng nâng cao hiệu quả giáo dục TTQĐ cho cán bộ, chiến sĩ. ♣

CHUẨN BỊ TÂM LÝ CHO BỘ ĐỘI...

(Tiếp theo trang 26)

trả có hiệu quả. Đặc biệt phần lớn vũ khí công nghệ cao đều được điều khiển từ "sở chỉ huy" bằng vô tuyến nên dễ bị đối phương gây nhiễu, sơ tán lực lượng, tạo trận địa giả... Do vậy, cần phải huấn luyện các cách đánh chuyên biệt đối với các loại vũ khí công nghệ cao của địch, trang bị cho bộ đội các loại khí tài mới đánh vào chỗ yếu của vũ khí công nghệ cao giành chiến thắng. ♣